

T 153095

ชมชาติ วงศ์ทิมารัตน์ : แนวทางการอนุรักษ์คลองและชุมชนริมคลองบางกอกใหญ่.

(CONSERVATION GUIDELINES FOR BANGKOK YAI CANAL AND ITS COMMUNITIES) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. วรณศิลป์ พีรพันธุ์ , 222 หน้า.

ISBN 974-17-5839-1.

วิทยานิพนธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณค่าและเอกลักษณ์ของคลองและชุมชนริมคลอง วิเคราะห์บทบาทและศักยภาพในการอนุรักษ์ของคลองและชุมชนริมคลอง และเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์คลองและชุมชนริมคลองบางกอกใหญ่

ผลจากการศึกษาพบว่า คลองบางกอกใหญ่เป็นคลองสายประวัติศาสตร์ที่ยังมีโครงข่ายคลองย่อยที่สมบูรณ์ โดยเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาสายเดิมก่อนมีการขุดคลองลัด มีชุมชนที่มีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบชุมชนริมน้ำที่มีคุณค่าอยู่ตลอดแนวคลอง ทั้งศาสนสถาน บ้านริมคลอง สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ซึ่งทำให้เกิดเป็นโครงสร้างเมืองและองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน มีการใช้คลองเป็นเส้นทางแห่พระในประเพณีชักพระ และเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ

องค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนริมคลอง คือ การมีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชุมชนริมน้ำ ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ทั้งการวางแนวอาคารหันหน้าเข้าหาคลอง องค์ประกอบภายในชุมชนที่แสดงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมริมน้ำ ประกอบด้วยพื้นที่กิจกรรมทางสังคม ทางเดินเท้า มุมมอง และระบบกิจกรรมภายในชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับการใช้คลองในชีวิตประจำวันซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชนย่อย

แนวทางการอนุรักษ์คลองและชุมชนริมคลองบางกอกใหญ่ ประกอบด้วย 1) การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของคลองเพื่อรองรับกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว 2) การอนุรักษ์รูปแบบการตั้งถิ่นฐานและองค์ประกอบของชุมชนริมคลอง โดยใช้มาตรการทางผังเมือง 3) การอนุรักษ์เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมของแต่ละชุมชนย่อย โดยออกข้อกำหนดควบคุมความสูง และรูปแบบอาคาร 4) การฟื้นฟูระบบกิจกรรมของชุมชนให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต

4374111625 : MAJOR URBAN PLANNING

TE 153095

KEYWORD : CONSERVATION / BANGKOK YAI CANAL / COMMUNITIES

KHEMACHAT WONGTIMARAT : CONSERVATION GUIDELINES FOR BANGKOK YAI CANAL AND IT'S COMMUNITIES . THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. WANNASILPA PEERAPUN, Ph.D. 222 pp. ISBN 974-17-5839-1.

The objectives of this thesis are to study the value and identities of Bangkok Yai canal and the communities along the canal , to analyze the role and conservation potential of the canal , and to propose conservation guidelines for the area.

The result of the study reveals that Bangkok Yai Canal was the old Chao Phraya River before the new short-cut river was created. Today the water-based communities along the canal still have traditional settlement patterns . The existing temples , houses , environment , way of life , and culture have made the city structure and elements of the area so unique.

The unique elements of the communities along the canal are water-based settlements with prominent architectural style such as building layout facing the canal and the relationships between the communities' social space , pedestrains , vistas , and activity systems and the water-based environment which vary from community to community .

The proposed conservation guidelines for Bangkok Yai Canal and it's communities comprise : 1) the conservation of water-based environment which will support cultural and tourism activities ; 2) the conservation of settlement patterns and elements of the communities along the canal using city planning regulations ; 3) the conservation of architectural identity and its environment in each community by regulating hight and building style controls ; and 4) revitalizing local activity system in accordance with conservation measures for future expansion of the area.